

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων & βιομηχανιών ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ

ΤΟ ΠΛΗΡΕΣ ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ ΤΥΠΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΣΕΒ Κ. ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ ΣΤΗΝ ΈΝΩΣΗ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΩΝ ΞΕΝΟΥ ΤΥΠΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΕΤΑΡΤΗ 3 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2013

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ (ΙΩΑΝΝΑ ΚΟΥΡΕΛΑ): Εκ μέρους της Ένωσης Ανταποκριτών Ξένου Τύπου Ελλάδος θα ήθελα να σας καλωσορίσω σήμερα και πάνω απ' όλα να ευχαριστήσω τον Πρόεδρο του ΣΕΒ τον κ. Δασκαλόπουλο που αποδέχτηκε την πρόσκλησή μας και είναι κοντά μας σε μια δύσκολη συγκυρία για την οικονομία στην Ελλάδα, στην Κύπρο, στην ευρωζώνη και γενικότερα.

Δ.ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ: Πράγματι είπατε κρίσιμες συγκυρίες, καινούργια γεγονότα, δραματικά γεγονότα στην Κύπρο που συντάραξαν την Ελλάδα, αναστάτωσαν όμως και την ίδια την Ευρώπη. Απειλούν την ελληνική οικονομία με βαθύτερη ύφεση, κλονίζουν όμως ταυτοχρόνως και το ίδιο το ευρωπαϊκό οικοδόμημα και μας υποχρεώνουν όλους Έλληνες και εταίρους, βόρειους και νότιους, πιστωτές και χρεώστες, να αναλογιστούμε σοβαρά την πορεία και το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι επιπτώσεις της ευρωπαϊκής κρίσης είναι τόσο άμεσες, όσο και μακροπρόθεσμες. Μετά την εθνικοποίηση του δημόσιου χρέους, επήλθε και η εθνικοποίηση του ίδιου ευρωπαϊκού νομίσματος με την έννοια ότι μόνο κατ' ευφημισμό αποτελεί πλέον το ευρώ κοινό νόμισμα.

Διότι και επίσημα πια δεν έχει την ίδια αξία παντού μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Κανένας δεν μπορεί να προδικάσει τι σημαίνει αυτό. Όλα είναι ανοιχτά από την επαναφορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην τροχιά της πραγματικής ενοποίησης μέσα από τις ριζοσπαστικές αναθεωρήσεις θεσμών και διαδικασιών, μέχρι τον επίσημο διαχωρισμό της σε βορρά και νότο ή και την οριστική διάσπασή της.

Για να πούμε τα πράγματα με το όνομά τους, σήμερα αυτό που σε μεγάλο βαθμό συντηρεί την Ένωση είναι η απουσία ενός μηχανισμού εξόδου και ο φόβος που προκαλεί μια τέτοια προοπτική, μια τέτοια αβεβαιότητα. Αυτό όμως είναι δύναμη αδράνειας και η αντιμετώπιση της ευρωπαϊκής κρίσης, επιτάσσει μια φυγή προς τα μπρος.

Οι επιλογές που επιβλήθηκαν στην περίπτωση της Κύπρου έχουν την δική τους λογική. Ελέγχονται ωστόσο για την ακαμψία και τη βιαιότητά τους. Ενώ δεν είναι απαλλαγμένες από ιδεοληψίες και στενές εθνικές σκοπιμότητες. Και μόνο η αρχική αποδοχή από το EUROGROUP της κατάργησης της εγγύησης για τις καταθέσεις των 100.000 ευρώ, έθεσε σε αμφισβήτηση έναν από τους θεμελιώδεις λίθους της σύγχρονης οικονομίας.

Οι δηλώσεις στη συνέχεια του επικεφαλής του EUROGROUP, καθώς και του επικεφαλής του γερμανικού Διευθυντηρίου, ενέτειναν την αναταραχή, υπογράμμισαν τις διαφωνίες, ανέδειξαν τις αδυναμίες που υπονομεύουν την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι επιπτώσεις επίσης της κυπριακής συνταγής δεν είναι χωρίς απόηχο στην παγκόσμια οικονομική τάξη. Στη Γερμανία που σήμερα αποτελεί το σκληρό πυρήνα της Ευρώπης, αποδίδεται η πρόθεση μιας βίαιης αναθεωρητικής παρέμβασης.

Η παρέμβαση αυτή επιχειρείται χωρίς ευρύτερη συναίνεση και ίσως χωρίς μακροπρόθεσμο σχεδιασμό. Το Βερολίνο και κατ' επέκταση η Ευρωπαϊκή Ένωση δίνει την εντύπωση ότι αντιδρά κατά περίπτωση σε κάθε μια από τις διαδοχικές κρίσεις που ξεσπούν, κυρίως με εμμονή στις πολιτικές λιτότητας. Κι αυτό ενέχει μεγάλους και προφανείς κινδύνους.

Εκτρέφει αντιγερμανικά αισθήματα και γενικότερα τον ευρωσκεπτικισμό στους πιο ευάλωτους λαούς της Ευρώπης. Στη συνείδηση των οποίων η κρίση έχει φθείρει το ευρωπαϊκό ιδεώδες και η λιτότητα δεν

αποτελεί βέβαια εναλλακτικό όραμα για την Ευρώπη και τους πολίτες της. Βλέπουμε έτσι να διασαλεύεται η ευρωπαϊκή συνοχή, να εκτίθεται κυβερνήσεις στα μάτια των λαών, να επέρχεται περισσότερο πολιτική αστάθεια και κοινωνική ανωμαλία.

Η Ελλάδα βεβαίως πλήττεται άμεσα από την κυπριακή κρίση σύμφωνα με ορισμένους υπολογισμούς αυτή μπορεί να αφαιρέσει έως και μια ποσοστιαία μονάδα από το ΑΕΠ. Η επιτυχία του ελληνικού προγράμματος κρεμόταν έτσι κι αλλιώς ήδη από μια κλωστή, καθώς βασιζόταν σε εξαιρετικά αισιόδοξες υποθέσεις.

Τα πρώτα αποτελέσματα από την εκτέλεση του προϋπολογισμού του 2013 δεν προσφέρουν έδαφος για αισιοδοξία, πολλές ενδείξεις πείθουν ότι το 2013 η ύφεση θα βαθύνει. Η προοπτική ανάκαμψης το 2014 απομακρύνεται. Οι αποκρατικοποιήσεις στην καλύτερη περίπτωση καθυστερούν.

Δεν επιτρέπεται να εθελουφλούμε. Η τεχνητή αισιοδοξία θα γίνει μπούμερανγκ. Είμαστε υποχρεωμένοι να προετοιμαστούμε για τα χειρότερα. Κι αυτό σημαίνει αναπροσαρμογή, αναθεώρηση του προγράμματος και των στόχων του. Αυτό επιβάλλει η ίδια η πραγματικότητα. Έχουν αλλάξει οι προϋποθέσεις για την εκτέλεση του προγράμματος με αυτή την αβεβαιότητα, προς το χειρότερο βέβαια.

Επίσης κανείς δεν μπορεί να παραβλέψει ότι το μεγαλύτερο μέρος της κοινωνίας μας έχει φτάσει στα όρια της αντοχής της και όπως πάνε τα πράγματα θα κληθεί να δοκιμαστεί ακόμη πιο σκληρά.

Όταν όμως η δημοσιονομική λιτότητα επιφέρει ένα φαύλο κύκλο κοινωνικής ένδειας, τότε συνιστά αδιέξοδη και επικίνδυνη πολιτική. Όταν η παράταση της ύφεσης δημιουργεί οικονομική ερήμωση και καταστροφή του παραγωγικού ιστού, κινδυνεύουμε να χάσουμε ακόμη και τη βάση την οικονομική στην οποία ελπίζουμε να στηρίξουμε τη μελλοντική ανάπτυξη.

Θεωρώ ότι οι συνθήκες επιβάλουν σήμερα μια ευρύτερη και πιο μακροπρόθεσμη θεώρηση του ελληνικού προγράμματος, πέρα από το παζάρι για τα μέτρα και τη δόση. Κι αυτό αφορά και στην κυβέρνηση και στην τρόικα. Πρέπει μαζί να αναθεωρήσουμε το πρόγραμμα με όρους αναπτυξιακούς. Να

επικεντρωθούμε από κοινού με τις Βρυξέλλες, τις πολιτικές που θα αυξήσουν τη ρευστότητα και θα ενισχύσουν την αναπτυξιακή δυναμική της οικονομίας.

Οι πολιτικές αυτές υπάρχουν αν θέλουμε να επικεντρωθούμε σε αυτές. Πρέπει επίσης να συνεργαστούμε εποικοδομητικά από τώρα, έτσι ώστε το υπό μελέτη φορολογικό σύστημα το καινούργιο, να ξεκαθαρίσει οριστικά και με προοπτική πενταετίας τουλάχιστον το φορολογικό τοπίο, για να δώσει έτσι πνοή στην οικονομία και ελπίδα στους πολίτες.

Πρέπει βεβαίως να εξασφαλίσουμε άμεσα τις συνθήκες ώστε να ολοκληρωθεί η ανακεφαλαιοποίηση και η εξυγίανση του τραπεζικού συστήματος. Αυτό είναι προϋπόθεση για να μπορέσει να ξαναγίνει ο αιμοδότης της πραγματικής οικονομίας και αυτής της προσπάθειας για την ανάπτυξη.

Ταυτόχρονα οφείλουμε να προβλέψουμε το χρόνο για τη ρεαλιστική αναπροσαρμογή των δημοσιονομικών στόχων του προγράμματος, τουλάχιστον ως προς το κυκλικό έλλειμμα, δηλαδή ως προς το μέρος του ελλείμματος που οφείλεται σε αυτή την αυτοτροφοδοτούμενη ύφεση και δεν το ελέγχουμε.

Εν τω μεταξύ βεβαίως η χώρα μας πρέπει να επιδείξει έμπρακτα χωρίς άλλη ολιγωρία, τη βούλησή της να εκτελέσει ένα μεταρρυθμιστικό πρόγραμμα εντός αλλά και πέρα του πλαισίου των υποχρεώσεων που έχει αναλάβει έναντι των δανειστών της. Μόνο έτσι θα αντιμετωπίσουμε και το πρόβλημα του διαρθρωτικού ελλείμματος, που είναι η βασική πηγή του κακού.

Πρέπει επιτέλους να πείσουμε ότι θέλουμε και μπορούμε να αλλάξουμε ως χώρα. Να αναφέρω ένα παράδειγμα και μόνο: δεν νοείται να δίνουμε με διάφορα προσχήματα των υπέρ πάντων αγώνα, για να μην απολυθούν λίγες χιλιάδες επίορκοι του Δημοσίου, όταν πλησιάζουν ξεπερνούν το 1 εκ. οι άνεργοι που έχουν χάσει τη δουλειά τους στον ιδιωτικό τομέα, πληρώνοντας τα σπασμένα του κράτους και την αβελτηρία του πολιτικού συστήματος.

Δεν πείθουμε με αυτές τις πρακτικές για την ειλικρίνειά μας, απέναντι στην ίδια την ανάγκη εξυγίανσης, την ανάγκη αλλαγής. Η καμπάνα

των μεταρρυθμίσεων πρέπει επιτέλους να ακουστεί δυνατά στην Ελλάδα, γιατί αν δεν αλλάξει το κράτος, τίποτε δεν μπορεί να αλλάξει ουσιαστικά.

Και οι πολίτες έχουν πλέον συνειδητοποιήσει το τεράστιο κόστος που καταβάλλουν στο βωμό μιας ελλειμματικής κρατικής προστασίας και μιας αδιέξοδης πολιτικής λιτότητας. Κόστος, που θα αυξάνεται σταδιακά καθώς ολοένα και νέα βέλη προστίθενται στο οπλοστάσιο αυτών που μεθοδεύουν την αναθεώρηση του ευρωπαϊκού οικοδομήματος. Μόνο ο πολιτικός μας κόσμος κωφεύει ή ολιγωρεί.

Δεν θέλω να είμαι δυσοίωνος, αλλά από το 2009 δίνουμε –υποτίθεται- τα πάντα για να διασώσουμε το ευρωπαϊκό μας μέλλον, τώρα όμως το ίδιο το ευρωπαϊκό μέλλον αποτελεί αχαρτογράφητη περιοχή. Κανείς, μα κανείς, καμία χώρα ούτε η Γερμανία ούτε η Γαλλία ούτε η Ιταλία, δεν ξέρουν πραγματικά τι μέλλει να συμβεί από εδώ και πέρα. Το ευρωπαϊκό εμποικόδομημα τελεί υπό αναθεώρηση και αυτό από μόνο του, είναι παράγοντας αστάθειας και αβεβαιότητας. Η σημερινή άτυπη διάσπαση της Ένωσης σε βορρά και νότο, μπορεί να βαθύνει ή και να οριστικοποιηθεί.

Η Ελλάδα ως ο κατ' εξοχήν αδύναμος κρίκος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οφείλει να αφυπνιστεί και να προετοιμαστεί ανάλογα. Μέχρι σήμερα αποφύγαμε την ασύντακτη χρεοκοπία, δεχόμενοι ουσιαστικά με παθητικότητα και ανειλικρίνεια τις έτοιμες συνταγές των δανειστών μας, χωρίς δική μας βούληση χωρίς δικές μας απαντήσεις και σχεδιασμό.

Οι εξελίξεις όμως επιβάλλουν σήμερα στην Κυβέρνηση να αλλάξει ταχύτητα και προοπτική. Να περάσει από τη διαχείριση της καθημερινότητας όπου έχει να επιδείξει επιτυχή αποτελέσματα, στη στρατηγική θεώρηση της συγκυρίας. Χρειαζόμαστε, το επαναλαμβάνω μονότονα εδώ και μήνες, ένα εθνικό πρόγραμμα ανασυγκρότησης και ανάπτυξης.

Ένα πρόγραμμα εξυγίανσης και αλλαγής, που να γράφει «Ελλάδα» στην ούγια! Ένα πρόγραμμα που να περιγράφει το όραμα για την Ελλάδα του μέλλοντος και να ανοίγει το δρόμο στις δημιουργικές και επιχειρηματικές δυνάμεις του τόπου, να αναπτύξουν γρήγορα αυτούς τους τομείς που η Ελλάδα έχει συγκριτικό πλεονέκτημα.

Ένα πρόγραμμα, που να ιεραρχεί τις μεγάλες επενδυτικές προτεραιότητες για τον εκσυγχρονισμό των υποδομών μας, ένα πρόγραμμα που να δεσμεύεται χρονικά και ποιοτικά για τις μεταρρυθμίσεις ζωτικής ανάγκης: την αναμόρφωση του φορολογικού συστήματος, την αναδόμηση της Δημόσιας Διοίκησης, το άνοιγμα των αγορών στον ανταγωνισμό.

Αυτά είναι τα στοιχειώδη εθνικά προαπαιτούμενα.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο εκείνο που πρέπει να επιδιωχθεί είναι αυτή η αναθεώρηση με αναπτυξιακούς όρους του ελληνικού προγράμματος να αποτελέσει το έναυσμα για μια συμφωνία με τον βορρά, για ένα ευρωπαϊκό σχέδιο Μάρσαλ με στόχο την παραγωγική και ανταγωνιστική ανασυγκρότηση του ευρωπαϊκού νότου.

Η επιβίωση της Ευρώπης που χτίστηκε τις τελευταίες δεκαετίες απαιτεί σήμερα ισχυρούς συμβιβασμούς και ριζικές ανατροπές. Πραγματικά ενιαίο νόμισμα σημαίνει δημοσιονομική πολιτική με συμφωνημένους κανόνες, ξεπερνούν τα όρια του δημοσιονομικού ελλείμματος. Σημαίνει ενιαίο τραπεζικό σύστημα με επίσης κοινά αποδεκτούς κανόνες, σημαίνει κεντρική Τράπεζα που λειτουργεί ως δανειστής έσχατης ανάγκης.

Σημαίνει επίσης την έκδοση ευρωομολόγων, γεγονός που θα σηματοδοτήσει την αποδοχή της ηθικής αρχής ότι το βάρος της οικονομικής προσαρμογής δεν το αναλαμβάνουν μόνο οι ελλειμματικές χώρες, αλλά και οι πλεονασματικές, που εν τέλει επωφελούνται από την οικονομική αδυναμία των άλλων.

Αυτά θα έπρεπε να αποτελούν τον πυρήνα μιας αντιπρότασης του πληττόμενου ευρωπαϊκού νότου, απέναντι στην αναθεωρητική βούληση του πλούσιου βορρά.

Μιλάμε, αυτό ήταν το όραμά μας με αυτό έχουμε μεγαλώσει, για μια ενωμένη δημοκρατική Ευρώπη, μια Ευρώπη των κρατών και των λαών που συγκλίνουν, για να αποτελέσουν μια ισχυρή παρουσία στο σύγχρονο κόσμο. Τέτοιες Ενώσεις όμως αδυνάμων και ισχυρών, δεν παγιώνονται με την επικυριαρχία των ισχυρών, αλλά με την αμοιβαιότητα. Την αμοιβαιότητα των ευθυνών και των δικαιωμάτων.

Ο βορράς οφείλει να δώσει και ο νότος βέβαια οφείλει να αλλάξει εν ονόματι της ευρωπαϊκής σύγκλισης και ολοκλήρωσης. Διαφορετικά

οι ιστορικοί δαίμονες της Ευρώπης θα ξαναβρούν ελεύθερο πεδίο δράσης και ήδη έχουν βρει.

Δ.ΒΕΡΓΑΔΟΣ (ΓΡ. ΤΥΠΟΥ ΣΕΒ): Ολοκληρώθηκε η τοποθέτηση του Προέδρου του ΣΕΒ στη συνέντευξη Τύπου, το κείμενο θα σας μοιραστεί για διευκόλυνσή σας. Τη διαδικασία θα συντονίσει η Πρόεδρος της Ένωσης. Ευχαριστούμε πάρα πολύ για την τηλεοπτική κάλυψη.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ: Θα κάνουμε ένα ολιγόλεπτο διάλειμμα μέχρι να αποχωρήσουν οι κάμερες.

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

CHASAN CHATZI («ΤΟΥΡΚΙΚΟ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ ΕΙΔΗΣΕΩΝ CİHAN»): Κύριε Πρόεδρε, πριν ένα μήνα είχατε πάει στην Κωνσταντινούπολη και είχατε συναντήσεις με τους Τούρκους επιχειρηματίες και Πρωθυπουργούς δυο φορές. Υπάρχουν κάποιες ευκαιρίες με τους Τούρκους επιχειρηματίες, να κάνουν οι Έλληνες επιχειρηματίες κοινές συνεργασίες; Αν υπάρχουν κάποιες ευκαιρίες για επενδύσεις. Εκτός από αυτό κάποια στιγμή ακούμε στον ελληνικό Τύπο, ίσως ακραίες απόψεις, λένε ότι οι Τούρκοι έρχονται. Όμως μέχρι τώρα δεν έχουμε δει κάποιος Τούρκος επιχειρηματίας να έρθει στην Ελλάδα και να κάνει επενδύσεις. Τι σκέφτεστε για όλα αυτά; Ευχαριστώ πολύ.

Δ. ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ: Δεν είναι ακριβές ότι ήμουν στην Κωνσταντινούπολη πρόσφατα για συναντήσεις. Είχαμε μια εκδήλωση που πήγε ο Αντιπρόεδρος μας, ο υπεύθυνος για τις διεθνείς σχέσεις αλλά δεν έχει σημασία, γιατί έχω τουλάχιστον 25 χρόνια εμπειρία συνεργασίας σε επίπεδο εννοώ εθνικό, όχι προσωπικά επιχειρηματικό, με τους Τούρκους συναδέλφους, με εξαιρετικές σχέσεις, πάρα πολύ καλή συναντίληψη σε προσωπικό επίπεδο με τους επιχειρηματίες και τις Οργανώσεις τους και θα έλεγα ότι αυτό είναι το σημαντικό, ότι παρ' όλα αυτά δεν έχουμε δει και από τις δυο πλευρές σε ικανοποιητικό βαθμό την εξέλιξη των σχέσεών μας και των επενδυτικών και των εμπορικών στο βαθμό που όλη αυτή η προσπάθεια, όλη αυτή η καλή διάθεση θα μπορούσε να έχει φέρει ήδη ως αποτέλεσμα.

Υπάρχει μια πραγματικότητα. Υπάρχει ένα μεγάλο πολιτικό θέμα μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας, δεκαετιών, ίσως και αιώνων με πραγματικές

πολιτικές διαφορές σήμερα και από την εποχή που οι ελληνικές επιχειρήσεις πήγαν στα Βαλκάνια παίρνοντας την πρωτοβουλία χωρίς το κράτος και έξω από την πολιτική να πάρουν τόσο ισχυρές θέσεις στον οικονομικό μας περίγυρο, πιστεύω και λέω ότι αυτό δεν είναι εφικτό τόσο εύκολα στην Τουρκία εάν δεν αντιμετωπισθεί με έναν τρόπο που δίνει μια σιγουριά για το μέλλον, αυτό το πολιτικό ερώτημα των διαφορών. Το οποίο βεβαίως και αυτό καλό θα είναι να μη μείνει πολιτικό αλλά να γίνει και με επιχειρηματικούς όρους γιατί έχουμε πολλά δεμένα συμφέροντα εκ των πραγμάτων.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΟΛΩΝΑΣ («ΕΘΝΟΣ»): Κύριε Πρόεδρε, ζητήσατε αναθεώρηση του προγράμματος. Μπορείτε να μας περιγράψετε ποια συστατικά πρέπει να έχει αυτή η αναθεώρηση, δηλαδή σε ποιους τομείς πρέπει να γίνει; Και δεύτερον, πώς είστε τόσο αισιόδοξος ότι μια πρόταση τέτοια της χώρας μας μπορεί να βρει θετικό αντίκτυπο από την τρόικα με δεδομένο ότι εδώ και δυο χρόνια περίπου ζητάμε ένα απλό πράγμα, ζητά η χώρα μας, η κυβέρνηση ένα απλό πράγμα, τη μείωση του ΦΠΑ στην εστίαση και αυτή δεν έρχεται ποτέ; Ή τώρα ζητά τη μείωση του ειδικού φόρου κατανάλωσης στο diesel, με δεδομένες τις συνθήκες που επικρατούν στην οικονομία και αυτό δεν έρχεται ποτέ. Ευχαριστώ.

Δ. ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ: Λέω ότι οι συνθήκες είναι ώριμες για ν' αλλάξουμε τη θεώρηση του προγράμματος, αυτό που περιγράφετε είναι η θεώρηση του προγράμματος για μια χώρα που τα οικονομικά της είναι χάλια, που έχει τεράστιο έλλειμμα και πρέπει να συμμαζευτεί. Σ' αυτό έχουμε δρόμο ακόμα να κάνουμε, αν και έχουμε διανύσει πολύ.

Οι συνθήκες λοιπόν επιβάλλουν την αναθεώρηση, με την έννοια ότι αλλάζει και το περιβάλλον εξαιτίας της ευρωπαϊκής αβεβαιότητας και της κυπριακής κρίσης, της καθυστέρησης της πορείας που είχαμε στην Ευρώπη προς ενοποίηση. Αυτό είναι ένα δεδομένο. Και τι λέμε: Είναι η ώρα και για τις δύο πλευρές να σταματήσουμε το παζάρι για τα μικρά και να δούμε από πιο ψηλά και πιο μακριά το πού πάμε.

Γιατί και εμείς και η τρόικα ή εν πάση περιπτώσει οι δανειστές μας, θα είμαστε εδώ για πολλά χρόνια. Τώρα είναι η ώρα λοιπόν να δούμε μια θεώρηση με προοπτική, μια θεώρηση στρατηγική. Και αυτό σημαίνει αναθεώρηση με αναπτυξιακούς όρους. Δε θα απόσχουμε από την υποχρέωση να επιτύχουμε στα νούμερα, δεν γίνεται αυτό, είναι η οικονομική

πραγματικότητα που επιβάλλει να ζούμε σ' ένα νοικοκυρεμένο μαγαζί, αλλά τώρα είναι η ώρα να δώσουμε την έμφαση σ' εκείνα τα πράγματα που θα φέρουν ρευστότητα και ανάκαμψη. Να επικεντρωθούμε σε αυτά.

Υπάρχουν οι λύσεις και οι προτάσεις, όπως λέτε, που έχουν συζητηθεί πριν από 2 χρόνια κάτι και απορρίφθηκαν, επίσης έχει συζητηθεί ένα ευρωπαϊκό πρόγραμμα που να δίνει έμφαση στην ανάπτυξη, που να διαθέτει λεφτά, πόσο περισσότερο η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα μπορεί να μειώσει το ρίσκο της χώρας κάνοντας μια ρύθμιση για τα δάνεια που εκείνη κρατάει, πώς οι άλλοι ευρωπαϊκοί Οργανισμοί όπως η Τράπεζα Επενδύσεων μπορεί να δώσει περισσότερα χρήματα προσανατολισμένα στην ανάπτυξη.

Ανέτρεξα σε μια επιστολή που είχαμε στείλει στον κ. Μπαρόζο, τον Ιούλιο του 2012, με κάποιες τέτοιες συγκεκριμένες προτάσεις προς αυτή την κατεύθυνση, πολλές από τις οποίες είναι πολύ επίκαιρες. Έλεγε για την άμεση απελευθέρωση των χρημάτων που θα δοθούν στον ιδιωτικό τομέα. Αυτό έχει προχωρήσει αρκετά, αν και όχι τελείως.

Για την επαναδιαπραγμάτευση με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα για την πώληση του συνόλου των ελληνικών ομολόγων που κατέχει, όχι στην ονομαστική αξία αλλά στην τιμή αγοράς, έχουμε πρόοδο αλλά δεν έχουμε δώσει έμφαση σε αυτό ως κύριο. Ιδέες όπως η επαναγορά των ελληνικών ομολόγων, η θεαματική αύξηση της απορρόφησης των κοινοτικών κονδυλίων με ανάθεση στις ελληνικές Τράπεζες, η χρήση των αδιάθετων κοινωνικών κονδυλίων υπέρ δανείων που θα χορηγήσει η ΕΙΒ σε επιχειρήσεις (και αυτό έγινε λίγο, δεν φτάνει), ο προσανατολισμός σε μέτρα που θ' αυξήσουν τη ρευστότητα και θα δημιουργήσουν τις συνθήκες της ανάκαμψης. Ειδιάλλως θα μιλάμε πάντα μόνο για το πώς μπορεί ν' αλλάξει το ποσοστό του ΦΠΑ προς τα πάνω ή προς τα κάτω.

ΧΡΥΣΑ ΛΙΑΓΓΟΥ («Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ»): Κρίνετε ότι πρέπει να τεθούν τώρα, στη συνάντηση με την τρόικα αυτά τα θέματα;

Δ. ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ: Κρίνω ότι ήρθε η ώρα να συζητήσουμε πιο έξυπνα, πιο στρατηγικά, πιο μακροπρόθεσμα και όχι ν' αναλωνόμαστε σε παζάρια για διαδικαστικές ρυθμίσεις. Γιατί αυτό βλέπω με στεναχώρια το τελευταίο τουλάχιστον δίμηνο.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΧΑΔΟΥΛΗΣ («ΓΑΛΛΙΚΟ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ ΕΙΔΗΣΕΩΝ»): Είναι εύκολο να μας ενημερώσετε για την έκθεση των εταιρειών στην Κύπρο όσον αφορά τις καταθέσεις; Τι ζημιές θα υποστούν από το κούρεμα και τι επιπτώσεις μπορεί να έχει αυτό όσον αφορά τη μισθοδοσία ή άλλα θέματα στην Ελλάδα;

Δ. ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ: Δεν έχω καμία ένδειξη ότι υπάρχει κάτι κρυφό ή μεγάλο. Η αίσθησή μας η συνολική είναι ότι δεν υπάρχει καμία εταιρεία που έχει άμεσα σημαντική επίπτωση. Παραλλήλως να σημειώσω, η πρωτοβουλία που ανέλαβε όπως έχει υποχρέωση η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς για τις εισηγμένες εταιρείες, ζητώντας ενημέρωση, αυτά τα στοιχεία είναι δημόσια, τα είδατε, νομίζω ότι είναι κι αυτά προς αυτή την κατεύθυνση.

Δεν περιμένω καμία άμεση ζημιά. Από την άλλη, το 9% των εξαγωγών μας είναι η Κύπρος, έχει πολλές σχέσεις οικονομικής δραστηριότητας και θα υπάρξει επίδραση απ' αυτό μακροπρόθεσμα. Γι' αυτό λέμε ότι και οι συνθήκες έχουν αλλάξει και τα νούμερά μας πιο δύσκολα θα βγουν.

ΝΙΚΟΣ ΡΟΓΚΑΚΟΣ («ANTENNA»): Από την τοποθέτησή σας καταλαβαίνω πρώτα – πρώτα δυο πράγματα. Ότι αφήνετε ανοιχτό το ενδεχόμενο εξόδου της Ελλάδος από το ευρώ. Το δεύτερο είναι ότι τάσσεστε υπέρ των απολύσεων στον δημόσιο τομέα. Και το τρίτο, το οποίο καταλαβαίνω, είναι ότι ζητάτε εδώ και τώρα ένα νέο αναπτυξιακό μοντέλο.

Αυτό το οποίο θα ήθελα να ρωτήσω είναι το εξής: πρώτα απ' όλα να μας πείτε με σαφήνεια τις πιθανότητες που μπορεί να υπάρχουν για έξοδο της Ελλάδος από το ευρώ. Και δεύτερον, όταν λέτε απολύσεις στο δημόσιο, εννοείτε μόνο επίορκους, όπως είπατε στην ομιλία σας, ή και έναν άλλο αριθμό για να αναδιοργανωθεί ο δημόσιος τομέας.

Και μια υποερώτηση. Το Συμβούλιο της Επικρατείας περιμένουμε να βγάλει μια απόφαση για τη μονομερή προσφυγή εργαζομένων στη διαιτησία...

Δ. ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ: Τώρα, αν έβλεπα αύριο ότι ο Ρογκάκος ερμήνευσε ότι πρότεινα έξοδο από το ευρώ και απολύσεις στο δημόσιο, θα μου σηκωνόταν η τρίχα. Ευχαριστώ που μου δώσατε τη δυνατότητα να απαντήσω σε αυτό.

Πιθανότητες εξόδου της Ελλάδος από το ευρώ; Δεν ξέρω πια. Δεν υπάρχουν πάντως σήμερα. Δεν θέλουμε ούτε πρέπει να το διανοούμαστε, αλλά περιέγραψα μια κατάσταση όπου η Ευρώπη κλονίζεται. Σας θυμίζω ότι στον ευρωπαϊκό στίβο, έχω πολύ νωρίτερα από τότε που άρχισαν εδώ οι σχετικές φωνές, ότι η μονομερής λιτότητα δεν πάει μακριά, έχω αρχίσει να λέω στην Ευρώπη ότι η Ελλάδα δεν είναι ιδιαίτερο πρόβλημα, είναι θεσμικό πρόβλημα. Από τον Ιούνιο του 2010 το λέω. Ευρύτερο πρόβλημα της Ευρώπης και των θεσμών της και του νομίσματός της, αυτό έλεγα, και ότι η πολιτική της λιτότητας δεν θα μας πάει καλά. Είναι μια πολιτική απομόνωσης μιας χώρας και επιβολής μέτρων.

Και πέρσι τον Ιούνιο ικανοποιήθηκα όταν αυτό έγινε ευρύτερη συνείδηση στην Ευρώπη και πάρθηκαν κάποιες αποφάσεις για την τραπεζική ένωση, όπως ικανοποιήθηκα και για το πρόγραμμα που ανέλαβε ο πρόεδρος Βαν Ρομπάι να φτιάξει παραδίνοντας και ένα χρονοδιάγραμμα πενταετίας για το πώς η Ευρώπη θα προχωρήσει προς την ενοποίηση. Αυτά ήταν παρήγορα και ενισχυτικά για την Ευρώπη και για τη θέση τη δική μας μέσα στην Ευρώπη, όπως τη θέλουμε.

Αυτά που γίνονται εν τω μεταξύ, τουλάχιστον καθυστερούν αυτή την πορεία και γι' αυτό λέμε είναι αβέβαια τα πράγματα. Εγώ κατά βάση πιστεύω ότι η Ευρώπη δεν κινδυνεύει να διαλυθεί. Είναι μεγάλη η επένδυση που έχουν κάνει οι ευρωπαίοι πολιτικοί, οι Ευρωπαίοι πολίτες. Έχουμε πάει πολύ μακριά για να το αφήσουμε να χαλάσει αυτό, και τα κίνητρα για τα οποία το φτιάξαμε υπάρχουν, παραμένουν.

Απλώς, όταν αντιμετωπίζουμε τα πράγματα έτσι, χωρίς τη θέληση να το επιβεβαιώνουμε αυτό συνέχεια και να προχωράμε, όταν αφήνουμε άλλα γεγονότα να δίνουν τον τόνο, ποιος ξέρει από πού μπορεί να προέλθει το ατύχημα ή το γκρέμισμα.

Για το δημόσιο, νομίζω γενικά αυτή η συζήτηση απολύσεις ή μη απολύσεις, πρέπει να τελειώσει. Να αλλάξει. Δεν ξέρω πώς θα το κάνουμε, αλλά η συζήτηση πρέπει να επικεντρωθεί στο ότι το κράτος έχει πάντα ένα ρόλο, άρα και μια οργάνωση, μια υποδομή. Δουλειά του κράτους είναι να παρέχει υπηρεσίες στους πολίτες, όπως και στις επιχειρήσεις. Κρίνεται από την αποτελεσματικότητα, όπως κάθε επιχείρηση για το προϊόν της, από την αποτελεσματικότητα στις υπηρεσίες που παρέχει και πρέπει να

δούμε πώς θα αναβαθμίσουμε αυτό το αποτέλεσμα φτιάχνοντας ένα αποτελεσματικό κράτος που κάνει μόνο τις δουλειές που πρέπει να κάνει. Είμαστε μακριά απ' αυτό. Έχουμε ένα κράτος που ήταν πάντα ανακατεμένο στα πάντα και θεωρούσαμε ότι πρέπει να έχει τον πρώτο και τον τελευταίο λόγο παντού.

Μέσα σε αυτή την διαδικασία προέχει η αναδιοργάνωση και χίλια άλλα πράγματα που ξέρουμε να κάνουμε στις επιχειρήσεις που θα φτιάξουν αυτό το ζητούμενο. Σε αυτό εντάσσονται και οι όποιες απολύσεις. Δεν είναι το ζητούμενο να απαντήσουμε στο ερώτημα απολύσεις ναι, ή απολύσεις όχι, δεν είναι μαύρο άσπρο.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Ερώτηση χωρίς μικρόφωνο.

Δ. ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ: Δεν μπαίνει, νομίζω. Έχω την αίσθηση από τα χρόνια που παρακολουθώ αυτή τη συζήτηση της Ελλάδος με τους δανειστές μας και την τρόικα, ότι λείπει μια μεγάλη συμβολική κίνηση που θα έδειχνε ότι είμαστε έτοιμοι πραγματικά να δούμε τα πράγματα έτσι όπως τα περιγράφω, χωρίς ταμπού, χωρίς κόκκινες γραμμές.

Και εάν υπάρχει κάποια εμμονή της τρόικας, εγώ την ερμηνεύω ότι είναι γι' αυτό το σκοπό. Να πει αποφασίστε ότι μπορείτε να απολύσετε και στο τέλος μην απολύσετε και κανέναν. Νομίζω και αυτό θα το δεχόντουσαν. Δεν ψάχνουν για κεφάλια. Ψάχνουν για την ένδειξη τη σοβαρή της δικής μας θέλησης να κάνουμε τις αλλαγές χωρίς ταμπού και χωρίς κόκκινες γραμμές.

Τώρα για τη διαιτησία. Δεν ξέρω τι γίνεται σε επίπεδο νομικό και ερμηνείας και επίπεδο Συμβουλίου της Επικρατείας. Η ουσία του πράγματος για τη διαιτησία είναι ότι είτε δεν υπάρχει πουθενά αλλού στον κόσμο αυτού του είδους η μονομερής προσφυγή. Ή μάλλον να ξεκινήσω αλλιώς. Τη διαιτησία την υποστηρίζουμε και εμείς. Είναι ένας μεσολαβητικός μηχανισμός ανεξάρτητος από το κράτος, που τον θέλουμε να υπάρχει. Αλλά αυτός υπάρχει όταν η πρώτη γραμμή, εκεί που υπάρχει υποχρέωση να βρεθεί συμφωνία με τη συνεννόηση μεταξύ εργαζομένων και επιχείρησης, αποτύχει. Όταν δεν υπάρξει συμφωνία πάει στην διαιτησία για να διευκολυνθεί αυτή η διαδικασία, να μεσολαβήσει κάποιος να βρούμε μια άκρη. Κι άμα δεν βρούμε μια άκρη, μετά υπάρχει η απεργία, υπάρχουν οι άλλες μορφές αντίδρασης. Η μονομερής προσφυγή στη διαιτησία, ήταν στρέβλωση.

Στρέβλωση που δεν ισχύει σε καμία άλλη χώρα του κόσμου και όπου ισχύει δεν είναι μονομερής και δεν θεωρήθηκε ποτέ αντισυνταγματική. Το ILO από το 2003 έχει επισημάνει ακριβώς αυτή την πραγματικότητα. Η μονομερής προσφυγή στην διαιτησία ήταν μια εύκολη λύση για να μην δίνεται σημασία στις διαπραγματεύσεις, κυρίως από την εργοδοτική πλευρά, γιατί είχε το σίγουρο δρόμο ότι θα πάει στη διαιτησία και κατά πάσα βεβαιότητα θα πάρει ό,τι ακριβώς ήθελε.

Αυτό δεν είχε καλά αποτελέσματα ούτε για την ανταγωνιστικότητα της χώρας, ούτε τελικά για τους ίδιους τους εργαζόμενους, που σήμερα είναι ένα εκατομμύριο και κάτι χωρίς δουλειά.

M. TOPALOVA («ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ BTV CHANNEL»): The Bulgarian agency for foreign investment registered ... in the Greek direct investment in Bulgaria for the last year. Actually they were twice less than the previous year. My question is, is this something that is valid or only for Bulgaria or you can observe the strength all over the Balkans? And also does the Greek business still hold its living position in Southeast Europe? Thank you.

Δ. ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ: Δεν ήξερα τα νούμερα, αλλά δεν μου κάνουν καμία εντύπωση.

Λέω εδώ και δυο χρόνια ότι η μεγάλη κρυφή ζημιά για την ελληνική επιχειρηματικότητα, γιατί τις άλλες τις βλέπουμε τις μετράμε και τις παρατηρούμε, η μεγάλη κρυφή ζημιά είναι ότι χάνει τα οφέλη από ένα μεγάλο επίτευγμα που έκανε τη δεκαετία του '90. Τη δεκαετία του '90 η ελληνική επιχειρηματικότητα πραγματικά πήρε πρωτεύουσα και κυριαρχική θέση στις γειτονικές της αγορές κι αυτές οι γειτονικές αγορές, σας θυμίζω τη γεωγραφία μας, είναι οι μόνες που είναι κοντά μας και προσφέρονται για τέτοιου είδους δραστηριότητα. Για την Τουρκία είπαμε, και όπου αλλού έχουμε θάλασσα.

Αυτή η κρίση λοιπόν, η έλλειψη ρευστότητας ανάγκασε τις επιχειρήσεις να πουλήσουν τα δικά τους ασημικά για να επιζήσουν εδώ, κι αυτό είναι μία μεγάλη ζημιά, η οποία είμαι σίγουρος ότι όταν βγουν τα νούμερα και στις άλλες χώρες όπου η Ελλάδα είχε μεγάλη οικονομική δραστηριότητα θα είναι αντίστοιχα, θα είναι μειωτικά και δε βλέπω καθόλου τη δυνατότητα άμεσα να αναστραφεί αυτό και να επανέλθουμε.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ («WALL STREET JOURNAL–THE TIMES–SUNDAY TIMES»):

Η πρόσφατη κρίση στην Κύπρο και το κούρεμα στις καταθέσεις και περισσότερο η αρχική πρόταση για κούρεμα στις καταθέσεις κάτω από 100 χιλιάδες, πόσο σας ανησυχεί ότι μπορεί να επηρεάσει την Ελλάδα και άλλες χώρες που έχουν οικονομικά προβλήματα και έχουν εισέλθει σε προγράμματα και πόσο σας ανησυχεί ότι με την επόμενη δυσκολία ότι μπορεί να δούμε να φεύγουν πάλι καταθέσεις από την Ελλάδα;

Δ. ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ: Δεν έχω καμία ανησυχία για τις καταθέσεις στην Ελλάδα σήμερα.

Το πρόβλημα της Ελλάδας δεν ήταν πρόβλημα τραπεζικό, δεν προήλθε από εκεί δηλαδή το κακό στη χώρα. Το κακό που έγινε στις τράπεζες επειδή υπήρχε το δημοσιονομικό πρόβλημα αντιμετωπίζεται με την ανακεφαλαιοποίηση και δεν έχουμε καμία συνάφεια με αυτό που έγινε στην Κύπρο έτσι ώστε να ανησυχώ για τις καταθέσεις.

Ως προς το θέμα της εμπιστοσύνης έλεγα πριν ότι προστέθηκε ένα βέλος στη φαρέτρα όσων θέλουν να επιβάλουν τη μεγάλη αναθεώρηση στην Ευρώπη, το οποίο δεν υπάρχει καμία περίπτωση να βγει σήμερα για την Ελλάδα, αλλά έχω κι εγώ τα ίδια ερωτηματικά για το πότε και υπό ποιες συνθήκες μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε άλλη χώρα.

ΠΗΝΕΛΟΠΗ ΜΗΤΡΟΥΛΙΑ («ΕΞΠΡΕΣ»): Κύριε Πρόεδρε αυτό ήθελα να ρωτήσω και νωρίτερα, ζητήσατε αναθεώρηση του προγράμματος και αν αντιλαμβάνομαι καλά αυτό προϋποθέτει δύο πολύ σημαντικούς παράγοντες.

Ένα ότι υπάρχει ένα εθνικό σχέδιο πάνω στο οποίο θα βασιστούμε για να ζητήσουμε την αναθεώρηση και αναρωτιέμαι λοιπόν αν εκτιμάτε ότι υπάρχει αυτό το σχέδιο ή σε πόσο χρόνο και πως μπορεί να διαμορφωθεί.

Και το δεύτερο είναι ότι υπάρχουν οι προϋποθέσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο, έτσι ώστε να εφαρμοστούν όλα αυτά τα οποία περιλαμβάνονται στο τελευταίο μέρος της τοποθέτησής σας για τη συνολική αναθεώρηση του τρόπου λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πολιτικά θεωρείτε ότι είμαστε σε κάποιο σημείο κομβικό, έτσι ώστε να υπάρχουν αυτές οι συνθήκες; Γιατί στο παρελθόν είχαμε δει πως δεν

υπήρχαν, γι' αυτό και το πρόγραμμα καταρτίστηκε κατά τον τρόπο που έχει καταρτιστεί τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Κύπρο.

Δ. ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ: Το εθνικό σχέδιο ανασυγκρότησης, για τον ΣΕΒ κατά βάση υπάρχει, κάναμε μία ολόκληρη δουλειά και είναι η μελέτη της McKinsey που δεν την παρουσιάζουμε ως ευαγγέλιο αλλά είναι μία πάρα πολύ σοβαρή δουλειά που όποιος φροντίζει και τη διαβάζει (όπως μαθαίνω δε τη διαβάζουν όλο και περισσότεροι) λέει εν πάση περιπτώσει να αυτό είναι, καλό είναι, ας δουλέψουμε πάνω σε αυτό.

Επισείω την ανάγκη αυτού του πράγματος, διότι ανησυχώ και για τον τρόπο που αντιμετωπίζεται με την περίφημη μελέτη IOBE-ΚΕΠΕ που ανατέθηκε στην αρχή της χρονιάς, κατ' αρχήν ως κάτι επείγον και άμεσο, εκφράστηκε, δηλαδή, πράγματι η συμφωνία σε αυτή την ανάγκη ενός τέτοιου πλαισίου, το οποίο όμως τώρα μαθαίνω ότι πάει πολύ αργά για το τέλος του χρόνου. Ενώ το χρειαζόμαστε μέχρι την Παρασκευή το μεσημέρι το αργότερο.

Επίσης λέω σε σχέση με αυτό το εθνικό σχέδιο, ότι εμείς στον επιχειρηματικό κόσμο δεν περιμένουμε ένα κρατικό ορισμό του πως γίνεται η ανάπτυξη, σε καμία περίπτωση, απλώς περιμένουμε να δούμε ότι έχουμε όλοι κάπως συντονιστεί ως προς το ποιο είναι αυτό το όραμα. Άμα κάτσουμε δέκα λεπτά εμείς εδώ τώρα θα βρούμε ποιοι είναι οι κλάδοι της οικονομίας της ελληνικής, τους ξέρουμε, που έχουν δυνατότητα συγκριτικού πλεονεκτήματος.

Αν επικεντρωθούμε σε αυτούς και φτιάξουμε ένα πλαίσιο πολιτικής που ανοίγει το δρόμο για να γίνουν περισσότερα στους τομείς αυτούς, τότε πολύ πιο εύκολα οι παραγωγικές δυνάμεις και οι επιχειρηματικές μπορούν να δραστηριοποιηθούν, ταυτόχρονα βεβαίως με τα άλλα που λέμε για το πώς θα δώσουμε έμφαση στην αναπτυξιακή προοπτική και στα μέτρα που θα βοηθήσουν να λυθεί το πρόβλημα της ρευστότητας και του κινδύνου της χώρας, που είναι όλα τα άλλα.

Για τις πολιτικές συνθήκες στην Ευρώπη, θα επαναλάβω αυτό που έλεγα πριν. Η Ευρώπη δε θα διαλυθεί ή πάντως το ελπίζω βάσιμα. Έχει πάρει μία πορεία για να βρει κοινές λύσεις και να ενοποιηθεί περισσότερο, αυτή η πορεία σκοντάφτει και πρόσφατα σκόνταψε τώρα ακόμα περισσότερο.

Ίσως, όμως και ένας λόγος που έγινε αυτό το πισωγύρισμα είναι ότι η πίεση των αγορών έφυγε και ένοιωσαν κάποιοι ότι ακόμα και μία τέτοιου είδους πιο βίαια επέμβαση στην Κύπρο στις καταθέσεις δε θα ξεκουνήσει τις αγορές, και πράγματι δεν τις ξεκούνησε.

Αυτό μπορεί να είναι και θετικό, ακριβώς με την έννοια ότι δεν έχει πια την επείγουσα ανάγκη η Ευρώπη να φτιάξει όλα τα δημοσιονομικά σε όλες τις χώρες για να στηρίξει το ευρώ, άρα θα μπορούσε να στρέψει το μυαλό της προς την ανάπτυξη. Αυτό μπορεί να γίνει.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΟΥΛΕΡΗΣ («ΤΑ ΝΕΑ»): Το ερώτημά μου είναι απλό. Υπάρχουν πέρα από όλα αυτά τα σχέδια που λέμε στρατηγικές για την ανάπτυξη κι όλα αυτά, εσείς εκτιμάτε ότι με το υπάρχον τραπεζικό σύστημα με 8% επιτόκιο έναντι 2% που υπάρχει σε ευρωπαϊκές χώρες, γιατί αυτά δεν τα λέω εγώ τα λένε οι επιχειρηματίες και μέλη του ΣΕΒ και ο προηγούμενος Πρόεδρος μας το είπε πρόσφατα. Τι λέτε στα μέλη σας τους τραπεζίτες; Και τι σας απαντούν; Αυτό είναι το ερώτημά μου.

Δηλαδή μπορεί να υπάρξει ανάπτυξη, να υπάρξουν επενδύσεις και από ελληνικής πλευράς, γιατί αν περιμένουμε μόνο ξένες επενδύσεις, νομίζω ότι δεν είναι επαρκής ο όρος για ανάπτυξη. Αυτό είναι το ερώτημά μου.

Δ. ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ: Εμείς είμαστε οι πρώτοι που λέμε οι επενδυτές δεν χωρίζονται σε ξένους και ντόπιους, είναι απλώς επενδυτές. Τους χρειαζόμαστε όλους και τελικά όταν μετράμε και τα νούμερά μας, οι ξένες επενδύσεις είναι σημαντικές, είναι απαραίτητες, αλλά τα πολλά λεφτά που μπαίνουν πιο γρήγορα στις επενδύσεις είναι από τους ανθρώπους που είναι εδώ και έχουν ρίζες και τσιμέντα και σίδερα σε αυτή τη χώρα ήδη. Και σε αυτούς συγκαταλέγονται και πολλοί ξένοι.

Δεν μπορώ παρά να εκφράσω τη συμφωνία μου σε αυτό που λέτε. Έχουμε από καιρό τοποθετηθεί έντονα πάνω σ' αυτό και θα σας θυμίσω ότι ακόμη και περισσότερο και από τις ίδιες τις Τράπεζες, έχουμε από καιρό πάρει θέση όχι μόνο με την έκφραση ανησυχίας αλλά και με προτάσεις μέτρων για το τι έπρεπε να είχε γίνει ώστε να λυθεί το τραπεζικό θέμα.

Θυμίζω την τοποθέτησή μας για το PSI και τις συνέπειές του, τις οποίες δυστυχώς τις βλέπουμε σήμερα. Από τότε πιστεύαμε και λέγαμε ότι υπήρχαν καλύτερες εναλλακτικές λύσεις.

Σήμερα όμως έχουμε μια άλλη εικόνα. Έχουμε ένα τραπεζικό σύστημα που καταστράφηκε όχι επειδή έφταιγε το ίδιο, καταστράφηκε από το δημοσιονομικό πρόβλημα του κράτους, έχουμε χάσει τον τραπεζικό ανταγωνισμό και την πολυμορφία του και υπάρχουν πια λίγα μεγάλα σχήματα, ενώ έχουμε ένα τραπεζικό σύστημα με κρατικό χαρακτήρα, ή τουλάχιστον κρατική ιδιοκτησία που δεν ξέρω.

Και γι' αυτό ξαναλέω, η έμφαση πρέπει να δοθεί στην αναθεώρηση του προγράμματος με αναπτυξιακούς όρους, ένα από τα πρώτα στοιχεία της πρέπει να είναι πως θα τελειώσουμε γρήγορα έστω και με αυτό που συνέβη τώρα, να φτιάξουμε ένα τραπεζικό σύστημα που θα στέκεται, θα μπορεί να έχει ρευστότητα, να μειώσει τα επιτόκιά του προς τις επιχειρήσεις και να γίνει αρωγός για την ανάπτυξη την οποία θα την κάνουν οι επιχειρήσεις, που σήμερα δεν μπορούν.

ΧΡ. ΚΟΛΩΝΑΣ («ΕΘΝΟΣ»): Χρειάζεται ανασχηματισμός Πρόεδρε;

Δ. ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ: Δεν ξέρω, εγώ δεν πιστεύω γενικά στον ανασχηματισμό σαν μηχανισμό ουσιαστικό αλλαγής πολιτικής. Μου θυμίζει ότι στις επιχειρήσεις, όταν ένα προϊόν μας δεν πήγαινε καλά, δεν πουλούσε, παίρναμε τη συσκευασία του γράφαμε πάνω «Νέο», αλλάζαμε λίγο το χρώμα και το ξαναρίχναμε στην αγορά. Αλλά συνήθως δεν έπιανε αυτό...!

Γ. ΠΟΥΛΕΡΕΣ («ΤΑ ΝΕΑ»): Υπάρχει μια τάση την εντόπισα τώρα και από τη δική σας πλευρά να αθρώνουμε το τραπεζικό σύστημα δηλαδή τους τραπεζίτες. Όταν είχαν ρευστότητα αυτοί που ... το δανεισμό προς υγιείς επενδυτικές δραστηριότητες κυνηγούσαν όλοι τους, άλλοι λιγότερο άλλοι περισσότερο, το εύκολο και μεγάλο κέρδος της λιανικής τραπεζικής. Μην τους αθρώνουμε κ. Πρόεδρε.

Δ. ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ: Δεν είπαμε ότι δεν έκαναν λάθη. Είπαμε ότι δεν καταστράφηκαν επειδή έφταιγαν αυτοί, αυτό είπα. Λάθη έγιναν ασφαλώς πολλά.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Η λέξη «λάθος» είναι ήπιος χαρακτηρισμός. Τοκογλυφία έκαναν!

Δ. ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ: Εν πάση περιπτώσει τους τιμωρήσαμε τόσο πολύ που τους εξαφανίσαμε!

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ: Αν δεν υπάρχει άλλη ερώτηση να κάνω εγώ μία. Κύριε Πρόεδρε αν μπορείτε να γίνετε λίγο πιο συγκεκριμένος σχετικά με τις επιδράσεις της κυπριακής κρίσης στις ελληνικές επιχειρήσεις και στην ελληνική οικονομία.

Δ. ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ: Όχι δεν μπορώ, γιατί δεν έχω καμία ένδειξη ότι υπάρχει κάτι συγκεκριμένο άξιο λόγου να σας πω σήμερα για το πόσο μεγάλη είναι η επίδραση, πόσες οι επιχειρήσεις που θα τις υποστούν, δεν έχω ένδειξη ότι υπάρχουν άμεσα σοβαρές επιδράσεις. Αυτές θα τις δούμε σιγά - σιγά και μακροπρόθεσμα, εξαρτάται και από το πώς θα πάει η Κύπρος και το ΑΕΠ της και η οικονομική της κατάσταση, κατά το κομμάτι που έχει σχέση με τις δικές μας εμπορικές συναλλαγές μαζί της. Άμεσες συνέπειες δεν είναι σοβαρές, τις έμμεσες τις θεωρώ πιο σημαντικές.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Είπατε προηγουμένως ότι μπορεί να στοιχίσει περί τη μία μονάδα του ΑΕΠ η κυπριακή κρίση στην Ελλάδα.

Δ. ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ: Όχι μόνο απ' ευθείας από τις συναλλαγές των επιχειρήσεων, εννοώ από το όλο κλίμα έτσι όπως διαμορφώνεται.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ: Να σας ευχαριστήσουμε πάρα πολύ και εσάς κ. Πρόεδρε ευχαριστούμε που είστε σήμερα μαζί μας, παρά τη δύσκολη μέρα γιατί από ό,τι πληροφορήθηκα τρέχουν κι άλλα θέματα παράλληλα.

Δ. ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ: Και εγώ ευχαριστώ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ: Εύχομαι πολύ σύντομα η Ένωση Ανταποκριτών να αποκτήσει δικό της χώρο για να διαθέτει καλύτερη υποδομή και καλύτερο εξοπλισμό και πιο ευχάριστο χώρο. Ευχαριστώ πάρα πολύ.